

Sprawozdanie z działalności statutowej Oddziału Stowarzyszenia Archiwistów Polskich w Gdańsku w kadencji 2012-2017

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Adres siedziby Oddziału:

Archiwum Państwowe w Gdańsku
ul. Wałowa 5
80-858 Gdańsk

2. Władze Oddziału:

Dnia 26 czerwca 2012 roku odbyły się wybory Zarządu Oddziału i Delegatów Oddziału Gdańskiego na XIV WZD SAP.

Zarząd Oddziału SAP:

prezes Oddziału: Monika Płociennik
wiceprezes: Stanisław Flis – do 20 lipca 2014 roku
wiceprezes: Jolanta Taras – od 27 września 2014 roku
skarbnik: Krystyna Dagga
sekretarz: Hanna Jaszowska
członek: Łukasz Grochowski – od 12 sierpnia 2014 roku
członek: Ewa Kudela – od 12 sierpnia 2014 roku

Od września 2012 do lipca 2014 roku z powodu nieobecności Moniki Płociennik zadania Prezesa Zarządu Oddziału realizował Stanisław Flis. Po jego niespodziewanej śmierci 20 lipca 2014 roku Zarząd Oddziału uzupełnił swój skład powołując Jolantę Taras na stanowisko wiceprezesa (24 września 2014 roku), a Łukasza Grochowskiego i Ewę Kudelę na członków zwyczajnych Zarządu Oddziału (sierpnia 2017 roku). W takim składzie Zarząd funkcjonował do końca kadencji 2012-2017 w dniu 7 czerwca 2017 roku.

Komisja Rewizyjna:

przewodniczący/a: Karol Wardański
wiceprzewodniczący: Tomasz Szymański
sekretarz: Marzena Flis

Delegaci SAP:

Stanisław Flis, Jolanta Taras i Karol Wardański brali udział w XIV Krajowym Zjeździe Delegatów SAP we Wrocławiu w dniach 5-8 września 2012 roku.

Jolanta Taras i Karol Wardański oraz Prezes Monika Płociennik brali udział w Nadzwyczajnym Zjeździe Delegatów SAP w dniach 17-18 września 2015 r. w Warszawie zorganizowanym z okazji 50-lecia Stowarzyszenia.

Przedstawiciel Oddziału Stanisław Flis na Zjeździe Delegatów we Wrocławiu został wybrany członkiem Zarządu Głównego SAP i jednocześnie wchodził w skład Rady Redakcyjnej Archiwisty Polskiego.

3. Liczba członków Oddziału na dzień 31 grudnia

2012 roku: 29 osób
2013 roku: 24 osoby
2014 roku: 36 osób
2015 roku: 43 osoby
2016 roku: 54 osoby

Obecnie 59 osób (stan na 07.06.2017r.).

Zarząd uaktualnił listę członków SAP na dzień 31 grudnia 2016 roku, jednak nie przeprowadzono formalnego wykluczenia byłych członków SAP. Powodem podjęcia takiej decyzji był fakt, iż nieaktywni członkowie SAP niejednokrotnie powracali do czynnego uczestnictwa w spotkaniach SAP i opłacali zaległe składki członkowskie (nawet za ostatnie 12 lat).

II. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA

1. Działalność organów statutowych:

Zarząd Oddziału SAP w kadencji 2012-2017 zebrał się w sumie 25 razy:
w 2012 roku – 3 razy, tj. 26 czerwca, 13 września i 6 października 2012 roku,
w 2013 roku - 4 razy, tj. 23 stycznia (wraz z Komisją Rewizyjną), 17 kwietnia, 6 września i 6 listopada,
w 2014 roku - 6 razy, tj. 8 stycznia (wraz z Komisją Rewizyjną), 27 marca, 29 kwietnia (wraz z KR), 31 lipca, 12 sierpnia (wraz z KR), 27 września (wraz z KR),
w 2015 roku - 5 razy, tj. 15 stycznia (w ramach zebrania Komitetu do spraw Obchodów 50-lecia Stowarzyszenia Archiwistów Polskich w Gdańsku), 28 stycznia (wraz z Komisją Rewizyjną), 18 marca, 29 września (wraz z KR) i 10 grudnia (wraz z KR w ramach zebrania KdsO50-lecia SAP w Gdańsku).
w 2016 roku - 5 razy w dniach 13 stycznia (wraz z Komisją Rewizyjną), 12 kwietnia, 11 sierpnia (wraz z Komisją Rewizyjną) i 1 października (wraz z Komisją Rewizyjną) i 28 grudnia, w 2017 roku – 2 razy, tj. 7 marca (wraz z Komisją Rewizyjną) i 7 czerwca.

Komisja Rewizyjna czuwała przede wszystkim nad prawidłowością gospodarki finansowej Oddziału, a także nad przestrzeganiem statutu Stowarzyszenia.

2. Działalność wydawnicza:

Oddział SAP Oddział w Gdańsku w 2015 roku wydał książkę pt. „*Pół wieku Stowarzyszenia Archiwistów Polskich w Gdańsku. 1965-2015. Dzieje – ludzie – praca w archiwach*” pod redakcją Sławomira Kościelaka i Moniki Płuciennik. Koszty druku zostały w całości pokryte z dotacji Urzędu Miasta Gdańska.

Członkowie Oddziału SAP publikowali swe artykuły w wydawnictwach archiwalnych, m.in. w Archiwście Polskim oraz Archeionie.

Członkowie Oddziału publikują liczne artykuły w formie elektronicznej na stronie internetowej sap.archiwapomorskie.pl.

2. Działalność popularyzatorska /np. konferencje, sympozja, wystawy/:

Obchody 50-lecia SAP

Dnia 15 stycznia 2015 roku ukonstytuował się Komitet do Spraw Obchodów 50-lecia Stowarzyszenia Archiwistów Polskich w Gdańsku w składzie:

1. Monika Płuciennik
2. prof. Sławomir Kościelak
3. dr Jolanta Musiał
4. Jolanta Taras
5. Krystyna Dagga
6. Hanna Jaszowska
7. Ewa Kudela
8. Łukasz Grochowski

Celem Komitetu było przygotowanie wydawnictwa poświęconego pięćdziesięcioletniej historii SAP w Gdańsku oraz zorganizowanie wieczoru jubileuszowego. Na wspomniane cele SAP w Gdańsku otrzymał dotację z Urzędu Miasta Gdańska w wysokości 6500 zł.

Komitet zebrał się 6 razy, tj. w dniach 15 stycznia, 5 marca, 27 kwietnia, 11 czerwca, 1 lipca i 10 grudnia.

Dnia 14 października odbyło się uroczyste Walne Zebranie Członków Oddziału Stowarzyszenia Archiwistów Polskich z okazji jubileuszu 50-lecia Oddziału Stowarzyszenia Archiwistów Polskich w Gdańsku. W zebraniu brał udział Prezes Zarządu Głównego SAP - Kazimierz Jaroszek. Po Zebraniu odbył się uroczysty wieczór jubileuszowy gdańskiego Oddziału SAP połączony z promocją książki „*Pół wieku Stowarzyszenia Archiwistów Polskich w Gdańsku. 1965-2015. Dzieje – ludzie – praca w archiwach*” pod redakcją Sławomira Kościelaka i Moniki Płuciennik. W programie znalazł się wykład Moniki Płuciennik na temat historii gdańskiego Oddziału oraz prelekcja prof. Sławomira Kościelaka na temat wspomnianego wydawnictwa, Jolanta Taras przedstawiła wystawę poświęconą dziejom SAP w Gdańsku. Głos zabrali również: Kazimierz Jaroszek – Prezes Zarządu Głównego SAP, Piotr Wierzbicki – Dyrektor Archiwum Państwowego w Gdańsku, Wiesław Bielawski - Wiceprezydent Gdańska, który odczytał list gratulacyjny od Prezydenta Miasta Gdańska Pawła Adamowicza, Elżbieta Pękała – Dyrektor Nadbałtyckiego Centrum Kultury w Gdańsku, a także przedstawiciele koszalińskiego Oddziału SAP oraz Zarządu Okręgu Pomorskiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Prezes Zarządu Głównego SAP wręczył przyznaną pośmiertnie odznakę „Za zasługi dla Stowarzyszenia Archiwistów Polskich” na ręce Iwony Flis – żony Stanisława Flisa. Po części oficjalnej uroczystości odbył się koncert fortepianowy Szczepana Kończala, a następnie poczęstunek przygotowany przez członków Oddziału i „Czekoladowy Młyn” z Gdańska.

Jubileusz cieszył się dużym zainteresowaniem i zapadł na długo w pamięci jego uczestników.

Konferencje współorganizowane przez SAP O/Gdańsk

Czterech członków Oddziału wzięło czynny udział w konferencji „*Rozproszone Archiwa Solidarności*” zorganizowanej przez Komisję Krajową NSZZ „Solidarność” w Sali BHP Stoczni Gdańskiej w dniu 21 listopada 2013 roku. Moderatorami konferencji byli m.in. dr Andrzej Biernat z NDAP i dr hab. Mirosław Golon z IPN - Oddział w Gdańsku. Członkowie SAP Oddział w Gdańsku wygłosili następujące referaty:

- *Akta struktur NSZZ „Solidarność” w zbiorach Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” w Gdańsku* - Stanisław Flis, Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,

- *Materiały NSZZ „Solidarność” w Archiwum Państwowym w Gdańsku* - Beata Szmytkowska, Archiwum Państwowe w Gdańsku,
- *Kolekcja wydawnictw i druków niezależnych NSZZ "Solidarność" w zbiorach Fundacji Archiwum Helveto-Polonicum w Szwajcarii* - Monika Płuciennik, Archiwum Państwowe w Gdańsku,
- *Archiwum Cyfrowe NSZZ „Solidarność”* - Marzena Flis, Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” (komunikat).

W lutym 2016 roku Zarząd Oddziału wystąpił w konkursie ogłoszonym przez NDAP na działania archiwalne w zakresie archiwistyki społecznej pt. „Wspieranie działań archiwalnych 2016”. Przygotowany projekt pt. „Ekspertyza sytuacji archiwów społecznych w województwie pomorskim” spotkał się z zainteresowaniem, dzięki czemu Oddział SAP otrzymał 10 tys. zł na realizację swojego pomysłu. Celem projektu było opracowanie ekspertyzy na temat sytuacji archiwów społecznych w województwie pomorskim, uwzględniającej ocenę stanu zachowania i wartości historycznej zasobu archiwów społecznych, ich roli społecznej, statusu prawnego i potrzeb w zakresie zabezpieczania i ochrony zasobu.

Dnia 9 maja 2016 r. członkowie gdańskiego SAP zebrali się na pierwszym spotkaniu, tzw. „burzy mózgow” dotyczącej realizowanego projektu. Prezes Oddziału omówiła cele i zadania do realizacji oraz harmonogram działań. Członkowie Oddziału zgłosili swoje propozycje dotyczące sposobu realizacji projektu.

Projekt był realizowany przez Piotra Gizińskiego, a koordynowany przez Monikę Płuciennik. W projekcie udział wzięli również członkowie SAP oraz wolontariusze – studenci Uniwersytetu Gdańskiego, a także Anna Brzywczy z ramienia ZG SAP.

Ekspertyza pozwoliła na stworzenie listy archiwów społecznych w regionie pomorskim, a także na opis wybranych archiwów społecznych, z uwzględnieniem oceny stanu zachowania i wartości historycznej ich zasobów, ich roli społecznej, statusu prawnego. Pozwoliła również na określenie potrzeb archiwów społecznych, w szczególności w zakresie ochrony i fizycznego zabezpieczenia zasobu, a także opracowanie modeli skutecznego ich wsparcia ze strony Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych i Stowarzyszenia Archiwistów Polskich.

Dnia 28 września w Sali Mieszczkańskiej Ratusza Staromiejskiego w godz. od 13 do 17 odbyła się konferencja podsumowująca projekt „*Pomorskie archiwa społeczne. W służbie historii*”.

Program konferencji:

13:00 Powitanie gości

13:10 Między historią a pamięcią. Rola archiwów społecznych w tworzeniu narodowego zasobu archiwalnego – Magdalena Wiśniewska-Drewniak (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)

13:30 Studium przypadku – prezentacje pomorskich archiwów społecznych

- Cyfrowe Muzeum Wrzeszcza
- Firma Usługowo – Handlowa F.U.H. DUX, Jarosław Żurawiński
- Gdańskie Towarzystwo Fotograficzne
- Opowiadacze Historii Dolnego Miasta w Gdańsku
- Fundacja Archiwum Filmowe „Drogi do Niepodległości”

14:30 Networking Cafe

15:00 Przegląd pomorskich archiwów społecznych – podsumowanie projektu gdańskiego Oddziału Stowarzyszenia Archiwistów Polskich – Piotr Giziński (Stowarzyszenie Archiwistów Polskich Oddział w Gdańsku)

15:30 Nowoczesne metody postępowania z materiałami archiwalnymi

- PHU BESKID PLUS sp.j.
- Digital Center Sp. z o.o.
- Median Polska S.A.

16:00 Dyskusja

16:30 Zakończenie obrad, poczęstunek

[Zaproszenie i program do pobrania.](#)

Sponsorami konferencji były firmy: PHU BESKID PLUS sp.j., Digital Center Sp. z o.o., Median Polska S.A. Wzięło w niej udział ponad 70 osób.

Na zakończenie projektu wyniki badań zostały zaprezentowane w postaci raportu na stronie internetowej Oddziału sap.archiwapomorskie.pl.

Oddział SAP był współorganizatorem, wspólnie z Fundacją im. Stanisława Flisa „Archiwa Pomorskie” oraz Nadbałtyckim Centrum Kultury, konferencji pt. „Przyszłość pamięci. Archiwa społeczne na Pomorzu: funkcjonowanie, zabezpieczanie zbiorów i ich udostępnianie”, która odbyła się w sobotę 19 listopada 2016 roku w godz. 12.00-16:30 w Sali Mieszkańskiej Ratusza Staromiejskiego w Gdańsku. Konferencja adresowana była do archiwistów społecznych. Program konferencji przedstawiał się następująco:

12:15 Iwona Flis, Fundacja im. Stanisława Flisa „Archiwa Pomorskie”, SAP O/Gdańsk: *Geneza i cele Fundacji im. Stanisława Flisa „Archiwa Pomorskie”*

12:15-13:15 Część I: Praktyka

Katarzyna Ziętał, Ośrodek KARTA: *Jak ewidencjonować zbiory archiwalne przy wykorzystaniu bezpłatnego oprogramowania komputerowego.*

Marcin Dziubiński, FilMOTEKA Narodowa: *Jak określić czas i miejsce wykonania fotografii.*

Jarosław Sianko, Archiwum Państwowe w Gdańsku: *Co zagraża zbiorom archiwalnym i jak je zabezpieczyć.*

13:15-13:45 Przerwa kawowa

13:45-14:45 Część II: Funkcjonowanie i organizacja

Monika Płuciennik, SAP O/Gdańsk: *O statusie prawnym archiwów społecznych. Jakie archiwa społeczne funkcjonują na Pomorzu.*

Beata Szymtkowska, Archiwum Państwowe w Gdańsku, SAP O/Gdańsk: *Co zrobić, gdy chcemy przekazać nasze archiwum innej osobie lub instytucji.*

Anna Kujaszewska, adwokat: *Co każdy archiwista społeczny powinien wiedzieć o prawach autorskich. Na jakich zasadach można udostępniać zbiory.*

14:45-15:00 Pytania i dyskusja. Podsumowanie.

Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem, wzięło w niej udział około 70 osób.

Udział (aktywny) w obcych konferencjach

Członek Zarządu Oddziału, Łukasz Grochowski (Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”), podczas Ogólnopolskiej Konferencji Archiwistów i Historyków „Educare necesse est — ale jak i dlaczego?” wygłosił komunikat pt. *25 lat doświadczeń Archiwum Komisji Krajowej Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w dziedzinie popularyzacji jego działalności i zgromadzonego zasobu.* Konferencja odbyła się 21-22 czerwca 2016 roku w Warszawie, jej organizatorami byli: Archiwum Państwowe w Warszawie, NDAP, Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów IPN, Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego i Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie.

Konkurs Genealogiczny „Moja Pomorska Rodzina”:

W latach 2012-2017 gdański Oddział był współorganizatorem Konkursu Genealogicznego „Moja Pomorska Rodzina”. Konkurs organizowany jest przez Oddział Gdański Zrzeszenia

Kaszubsko Pomorskiego, przy współudziale Urzędu Miejskiego w Gdańsku, Gimnazjum nr 1 w Gdańsku oraz Pomorskiego Towarzystwa Genealogicznego i objętym honorowym patronatem Prezydenta Miasta Gdańska Pawła Adamowicza. Przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych, gimnazjalnych i liceów ogólnokształcących miasta Gdańska. Uczniowie konkurują w trzech kategoriach: korzenie/drzewa genealogiczne, albumy, prezentacje multimedialne. Autorzy prac nagrodzonych i wyróżnionych otrzymują nagrody rzeczowe, w tym ufundowane przez SAP.

W 2012 roku członkinie Zarządu Oddziału SAP w Gdańsku - Monika Płuciennik i Hanna Jaszowska, wzięły udział w ocenie prac konkursowych oraz w rozdaniu dyplomów i nagród dla zwycięzców konkursu. W latach 2013-2014 SAP reprezentował Stanisław Flis i Hanna Jaszowska. W 2015 roku odbyła się 10. jubileuszowa edycja Konkursu. Z tej okazji w trakcie gali finałowej Tomasz Szymański, Wiceprezes Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, wręczył dyplomy z podziękowaniami za zaangażowanie w organizację konkursu jego organizatorom. Dyplomy otrzymało Stowarzyszenie Archiwistów Polskich na ręce Moniki Płuciennik, Pomorskie Towarzystwo Genealogiczne, Gimnazjum nr 1 oraz Krzysztof Kowalkowski, zaangażowany w organizację wszystkich edycji konkursu z ramienia Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego. Dziennik Bałtycki opublikował artykuł na temat konkursu **wraz z obszerną fotorelacją** (<http://www.dziennikbaaltycki.pl/artukul/3881951,gdansk-jubileuszowy-10-final-konkursu-moja-pomorska-rodzina-zdjecia-laureatow,id,t.html>). W 2016 roku w pracach Komisji Konkursowej udział wzięła Hanna Jaszowska. Natomiast w finale SAP reprezentowali: Łukasz Grochowski, Iwona Flis i Tomasz Szymański. W 2017 roku podczas Konkursu zaangażowani byli: Hanna Jaszowska, Iwona Flis oraz Monika Płuciennik.

Bałtycki Festiwal Nauki

W ramach XI Bałtyckiego Festiwalu Nauki w dniach 22-26 maja 2013 roku Stanisław Flis wygłosił referat pt: „*O fenomenie spisów inwentaryzacyjnych*”.

W kolejnym roku podczas jego XII edycji 23 maja 2014 roku o godz. 17:00-19:30 w Ratuszu Staromiejskim w Gdańsku odbyła się debata z udziałem historyków sztuki i architektury, którzy prezentowali i komentowali niezrealizowane koncepcje architektoniczno-urbanistyczne Gdańska w ramach projektu „*Gdańsk niezaistniały*”. Uczestnikami debaty byli Ewa Barylewska-Szymańska, Jan Daniluk, Jacek Friedrich, Lucyna Nyka, Anna Perz, Katarzyna Rozmarynowska, Magdalena Staręga, Jakub Szczepański, Jagoda Załęska-Kaczko. Z ramienia SAP w debacie brał udział Stanisław Flis. W tym samym roku 24 maja 2014 roku o godz. 12:00-13:30 odbyła się wędrowka z udziałem przewodników, historyków sztuki i architektury, którzy wskazywali miejsca, gdzie miały powstać najbardziej spektakularne realizacje urbanistyczne Gdańska. Tytuł wędrowki: „*120 lat niezrealizowanych projektów na targu Siennym*”.

W związku z tym tematem w dniach 23 maja do 15 czerwca 2014 roku w Ratuszu Staromiejskim w Gdańsku była prezentowana wystawa najciekawszych projektów architektonicznych i urbanistycznych XIX i XX wieku, które nie ujrzały światła dziennego. Podczas wystawy obejrzeć można było szkice, projekty techniczne, rysunki, zdjęcia, makiety, itp. materiały związane z tymi koncepcjami.

Podczas XIII Bałtyckiego Festiwalu Nauki od 22 maja do 17 czerwca 2015 roku w Ratuszu Staromiejskim w Gdańsku prezentowana była wystawa poświęcona elementom tworzącym aglomerację Trójmiejską. Kwerendę oraz materiały do wystawy pt. „*70 lat Trójmiasta*” przygotowały m.in.: Monika Płuciennik i Beata Szmytkowska. Imprezą towarzyszącą wystawie była wycieczka autobusem Jelcz 043 („ogórkiem”) na trasie Gdańsk – Sopot – Gdynia w dniu 23 maja 2015 w godzinach od 11:00 do 14:00 zorganizowana przez Nadbałtyckie Centrum Kultury. Podczas tej samej edycji SAP współpracował również

z Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” i Archiwum Państwowym w Gdańsku. W dniach 19 i 21 maja wygłoszone zostały referaty połączone z prezentacjami dotyczącymi „Sierpnia 1980 r. w świetle zbiorów Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” i Archiwum Państwowego w Gdańsku”. W tych dniach goście zapoznali się ze specyfiką przechowywanych w Archiwum Komisji Krajowej oraz Archiwum Państwowym w Gdańsku archiwaliów i muzealiów oraz poznali tajniki pracy archiwistów odwiedzając magazyny archiwalne oraz pracownie naukowe. Dnia 21 maja goście uczestniczyli w wycieczce z przewodnikiem Jarosławem Żurawińskim po terenach dawnej Stoczni Gdańskiej. Z ramienia SAP w imprezie tej brali udział Łukasz Grochowski oraz Beata Szmytkowska.

Międzynarodowy Dzień Archiwów

Dnia 9 czerwca, w Międzynarodowy Dzień Archiwów, gdański Oddział SAP, Archiwum Państwowe w Gdańsku i Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zorganizowały wykład, prezentację zdjęć, wycieczkę po magazynach i czytelniach Archiwum KK NSZZ „Solidarność” i Archiwum Państwowego w Gdańsku. Temat przewodni imprezy brzmiał „Pomnik Poległych Stoczniowców 1970 roku w Gdańsku w materiałach archiwalnych Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” i Archiwum Państwowego w Gdańsku”. Uczestnicy spotkali się w budynku Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” przy ul. Wały Piastowskie 24 w Gdańsku, zwiedzili czytelnię i magazyny Archiwum KK, wysłuchali wykładu Łukasza Grochowskiego o archiwaliach dotyczących Pomnika Poległych Stoczniowców w 1970 roku w Gdańsku w zasobie Archiwum Komisji Krajowej oraz obejrzelili prezentację fotografii związanych z Pomnikiem w Czytelni Archiwum KK. Następnie uczestnicy udali się do Archiwum Państwowego w Gdańsku, gdzie z archiwaliami dotyczącymi Pomnika znajdującymi się w zbiorach APG zapoznali ich Janina Strehlau i Marcin Kurr z Archiwum Państwowego w Gdańsku. Goście skorzystali również z możliwości zwiedzenia terenów dawnej Stoczni Gdańskiej wraz z przewodnikiem –Jarosławem Żurawińskim.

Współczesne archiwa pomorskie:

Dnia 22 maja 2014 roku w ramach cyklu „Współczesne Archiwa Pomorskie” członkowie SAP mieli okazję zapoznać się z Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” w Gdańsku. Spotkanie rozpoczęło się od prezentacji Stanisława Flisa poświęconej historii i charakterystyce zbiorów Archiwum Komisji Krajowej, następnie członkowie Stowarzyszenia zwiedzili pracownie i magazyny archiwalne Komisji

Dnia 6 kwietnia następnego roku kontynuując poznawanie archiwów „Solidarności” członkowie SAP mieli okazję zapoznać się z misją Europejskiego Centrum Solidarności w Gdańsku, a także z organizacją, sposobem funkcjonowania i zasobem Archiwum tej instytucji ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji fotograficznej. Kluczowym punktem spotkania było zwiedzanie wystawy stałej ECS. Kilka dni później, 13 czerwca 2015 roku, odbyło się kolejne spotkanie w ramach cyklu „Współczesne Archiwa Pomorskie”. Termin spotkania nie był przypadkowy, gdyż 9 czerwca przypadał Międzynarodowy Dzień Archiwów. Natomiast 14 czerwca minęła 50. rocznica powstania gdańskiego Oddziału SAP. Spotkanie miało miejsce na terenach dawnej Stoczni Gdańskiej i było podsumowaniem dotychczasowych działań SAP dotyczących archiwów NSZZ „Solidarność”. Przewodnikiem grupy był Jarosław Żurawiński, który oprowadził członków Oddziału po terenach Stoczni zaczynając od Placu Solidarności, poprzez ulice Główną, Narzędziowców i Dyrekcyjną, na hali U-Botów kończąc. Uzupełnieniem zwiedzania było obejrzenie ekspozycji historycznej o tematyce stoczniowo – morskiej na ostatnim piętrze przedwojennej hali produkcyjnej – tzw. hali U-botów.

Wykłady naukowe i popularno-naukowe

Dnia 28 stycznia 2015 roku nowej Pracowni Naukowej Archiwum Państwowego w Gdańsku odbyło się coroczne spotkanie podsumowujące działalność Stowarzyszenia w 2014 roku. Podczas spotkania Janina Strehlau, pracownica Oddziału ewidencji, informacji, udostępniania i popularyzacji materiałów archiwalnych APG, przedstawiła warunki i tryb funkcjonowania Pracowni Naukowej Archiwum, natomiast Jarosław Sianko, kierownik Oddziału Konserwacji APG, zaprezentował magazyny archiwalne oddane do użytku w 2014 roku. Na zakończenie Piotr Giziński podzielił się wnioskami z wrocławskiej konferencji „*Archiwa szkół wyższych, instytucji naukowych i kulturalnych – osiągnięcia i wyzwania na przestrzeni ostatnich 70 lat*” zorganizowanej w dniach 8-9 grudnia 2014 roku przez Sekcję Archiwów Instytucji Naukowych i Kulturalnych SAP, Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Archiwum Politechniki Wrocławskiej pod patronatem Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.

Rok później 3 lutego 2016 roku w tym samym miejscu zorganizowano zebranie ogólne członków Oddziału SAP. W trakcie zebrania Monika Płuciennik i Jolanta Taras zaprezentowały sprawozdanie z działalności Oddziału SAP w 2015 roku. Następnie wysłuchano następujących wykładów:

- *Nowelizacja ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach* (Monika Płuciennik),
- *Praktyka Archiwum Państwowego w Gdańsku w zakresie przejmowania materiałów archiwalnych z archiwów zakładowych po nowelizacji ustawy archiwalnej* (dr Jolanta Musiał),
- *Nowe rozporządzenie w sprawie klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji, i brakowanie dokumentacji niearchiwalnej* (dr. Jolanta Musiał, również w zastępstwie Doroty Dyczyńskiej)
- *Komunikat na temat projektu digitalizacji spuścizny po Franciszku Duszeńce* ([więcej o projekcie](#) oraz [o procesie digitalizacji w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku](#)) (Piotr Giziński).

W kwietniu 2016 roku gdański Oddział SAP zapoczątkował inicjatywę organizacji spotkań naukowych.

Pierwsze z nich odbyło się 12 kwietnia 2016 roku o godz. 16:30 w Sali Konferencyjnej Archiwum Państwowego w Gdańsku. Wykład pt. *Z dziennikarstwa do polityki. Kazimierz Rusinek (1905 – 1984). Biografia socjalisty* wygłosiła dr Jolanta Musiał (Archiwum Państwowe w Gdańsku Oddział w Gdyni). Kolejne zebranie naukowe odbyło się w tym samym miejscu 14 czerwca 2016 roku o godz. 16:30. Tym razem Piotr Giziński (Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku) wygłosił referat pt. *Średniowieczny logotyp. Z badań nad gmerkami na Pomorzu*.

Spotkanie opłatkowe:

Tradycyjnie w grudniu członkowie Oddziału spotykają się w Kaszubskiej Tawernie "Mestwin" przy ulicy Straganiarskiej w Gdańsku. Spotkania odbyły się 12 grudnia 2012 roku, 10 grudnia 2013 roku, 11 grudnia 2014 roku, 10 grudnia 2015 roku oraz 28 grudnia 2016 roku. Spotkania te są okazją do połamania się opłatkiem oraz wysłuchania relacji członków SAP z bieżącej działalności SAP i jesiennych konferencji archiwalnych. I tak np. w 2015 roku dr Jolanta Musiał wygłosiła sprawozdanie z konferencji naukowej. I tak pn. „*Archiwa historyczne ziem zachodnich i północnych Polski w przestrzeni społecznej z perspektywy siedemdziesięciolecia*”, która odbyła się 12 października 2015 r. w sali Anny Jagiellonki Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie; następnie Iwona Flis przedstawiła sprawozdanie z I Kongresu Archiwów Społecznych, który odbył się 24 października 2015 roku w Muzeum

Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie; Mariusz Krauze zaprezentował sprawozdanie z IX Zjazdu IFAR, który miał miejsce w Toruniu w dniach 19-20 listopada 2015 r.; na zakończenie Monika Płuciennik omówiła problemy podjęte podczas V Toruńskich Konfrontacji Archiwalnych, które odbyły się 3 i 4 grudnia 2015 roku pod hasłem „Archiwistyka uniwersalna, archiwistyka lokalna”. W 2016 roku natomiast Łukasz Grochowski przedstawił „Sprawozdanie z konferencji *Obraz i dźwięk. Oferta współczesnego archiwum* zorganizowanej przez IPN w dniu 27 X w Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia” w Warszawie oraz 35. rocznica wprowadzenia stanu wojennego. Nowe spojrzenie na rolę archiwistów w poznawaniu i nauczaniu historii, która odbyła się w Archiwum Państwowym w Opolu w dniu 16 XII”, Mariusz Krauze „Sprawozdanie z X Zjazdu IFAR w Warszawie w dniach 15-16 XII 2016 r.”, dr Jolanta Musiał „Recenzja książki jubileuszowej prof. dr hab. Haliny Robótki pt. *Zarządzanie dokumentacją, archiwistyka i... koty*”.

W 2014 roku spotkanie miało nietypowy przebieg. Rozpoczęło się specjalną Mszą Św. w kościele św. Brygidy w Gdańsku w intencji śp. Stanisława Flisa w dniu Jego 50-tych urodzin. Oprawę muzyczną Mszy zapewniła kaszubska pieśniarka ludowa.

3. Warsztaty archiwalne:

Jesienne warsztaty archiwalne „Kaszuby”

Na przełomie września i października gdański Oddział SAP organizuje tradycyjnie jesienne warsztaty archiwalne „Kaszuby”.

W dniach 5-7 października 2012 roku odbyły się one w Pelplinie. Szkolenie zostało przeprowadzone w Collegium Marianum. Tematyka szkolenia poświęcona była "Zmianom w archiwalnych przepisach prawnych w Polsce w latach 2011-2012" oraz "VI Powszechnemu Zjazdowi Archiwistów Polskich". Wygłoszono następujące referaty: M. Płuciennik, *Zmiany w archiwalnych przepisach prawnych w Polsce w latach 2011-2012*, S. Flis, *Sprawozdanie z XIV Krajowego Zjazdu Delegatów SAP oraz VI Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich we Wrocławiu -5-8 września 2012 roku*. Po zakończeniu wykładów odbyła się dyskusja nad programem oraz referatami wygłoszonymi na Zjeździe. Po spotkaniu uczestnicy szkolenia zwiedzili Archiwum Diecezjalne, Bibliotekę Diecezjalną oraz Katedrę Pelplińską. W niedzielę przed wyjazdem z Pelplina uczestnicy szkolenia zwiedzili Muzeum Diecezjalne. Muzeum posiada dużą i znaczącą kolekcję rzeźby i malarstwa średniowiecznego, a także jeden pierwszych wydruków biblii Gutenberga.

W kolejnym roku Zarząd Oddziału SAP w Gdańsku zorganizował wyjazd do miejscowości Pażące koło Steżycy. W dniach 4-6 października 2013 roku. Tym razem warsztaty były poświęcone "*Problemom brakowania dokumentacji*". W ich trakcie przedstawiono obecny stan prawny oraz wszczęto dyskusję nad problemami selekcji oraz brakowania akt nie tylko w Polsce, ale również w Europie, Ameryce i Australii, na koniec zapoznano się z zasadami BHP w archiwach. Wygłoszono następujące referaty: „*Zmiany w polskim prawie archiwalnym w latach 2012 – 2013*” (Monika Płuciennik), „*Wartościowanie, selekcja i brakowanie dokumentacji – podstawowe procedury kształtowania zasobu archiwalnego w Polsce i za granicą*” (Stanisław Flis), „*Brakowanie – między teorią a praktyką - analiza problemów z punktu widzenia nadzoru archiwalnego*” (Monika Płuciennik), „*Bezpieczne niszczenie dokumentacji – pokaz*” (Karolina Kalkowska, „*BHP w archiwum*” (Marzena Flis). Po zakończeniu dyskusji i wymianie uwag praktycznych członkowie Oddziału SAP spotkali się przy grillu. Następnego dnia odbyła się wycieczka do Węsior i zwiedzanie tamtejszego cmentarzyśka Gotów i Gepidów z I-II w.

W dniach 26 - 28 września 2014 roku coroczne warsztaty archiwalne odbyły się w „Gościńcu Malinówka” w Krzesznej. Tym razem poświęcone były problemom instrukcji kancelaryjnych,

także zmianom w przepisach obowiązujących w archiwach. Warsztaty rozpoczęły się od wieczoru wspomnień poświęconego pamięci Stanisława Flisa. W trakcie sobotniego posiedzenia przedstawiono następujące referaty: „Zmiany w polskim prawie archiwalnym w latach 2013 – 2014” (Monika Płuciennik), „Historia rozwoju normatywów kancelaryjnych w Polsce” (Monika Płuciennik), „Instrukcja kancelaryjna – podstawowe narzędzie zarządzania dokumentacją” (Dorota Dyczyńska), „Instrukcja kancelaryjna, a obieg dokumentacji – między teorią a praktyką - analiza problemów” (Jolanta Taras), „Normy ISO w obiegu dokumentacji” (Monika Płuciennik), „Sprawozdanie z X Ogólnopolskiego Seminarium Archiwalnego o gromadzeniu i zabezpieczaniu dokumentacji w archiwach zakładowych” (Łukasz Grochowski). Po zakończeniu dyskusji i wymianie uwag praktycznych członkowie Oddziału SAP spotkali się przy grillu. Następnego dnia odbyła się piesza wycieczka do oddalonego o 5 km Gołubieńskiego Ogrodu Botanicznego.

W 2016 roku warsztaty archiwalne odbyły się na Kociewiu. W dniach 30 września – 2 października 2016 roku członkowie gdańskiego Oddziału SAP zebrali się w Dworcu Tucholskim w Zblewie. Spotkanie zainaugurowane zostało tradycyjną kolacją, która odbyła się w Restauracji Grota Solna i wieczorem integracyjnym. Sobotni poranek rozpoczął się od wystąpienia Moniki Płuciennik pt. „Zmiany w polskim prawie archiwalnym w latach 2014 – 2016”. Tematem przewodnim szkolenia był jednolity rzeczowy wykaz akt, któremu poświęcono główne wystąpienie autorstwa Łukasza Grochowskiego pt.: „Jednolity rzeczowy wykaz akt – podstawowe narzędzie selekcji dokumentacji archiwalnej”. Następnie Dorota Dyczyńska wygłosiła wykłady pt. „JaWA – analiza problemów” oraz „Nowe przepisy dotyczące brakowania dokumentacji niearchiwalnej”. Z kolei dr Jolanta Musiał przedstawiła „Nowe przepisy dotyczące przekazywania dokumentacji do archiwów państwowych”. Część wykładową zakończyło wystąpienie Piotra Gizińskiego na temat zrealizowanego przez gdański Oddział SAP projektu „Ekspertyza sytuacji archiwów społecznych w województwie pomorskim” współfinansowanego przez NDAP w ramach programu „Wspieranie działań archiwalnych 2016”, po którym nastąpiła dyskusja i wymiana doświadczeń oraz praktycznych porad. Sobotnie popołudnie upłynęło pod znakiem relaksu. Część archiwistów wzięła udział w spływie kajakowym rzeką Wdą, pozostali mieli okazję poznać malownicze okolice Zblewa. Po niedzielnym śniadaniu uczestnicy wyjazdu udali się wspólnie na zwiedzanie Izby Regionalnej w Zespole Szkół Publicznych w Bytoni. To wyjątkowe miejsce pełne jest pamiątek materialnej kultury Kociewia – dawnych przedmiotów użytkowych.

Warsztaty dla archiwów społecznych:

W dniach 5-6 marca 2016 r. wspólnie z Ośrodkiem KARTA gdański Oddział SAP zorganizował warsztaty archiwalne dla archiwistów społecznych z Pomorza pt.: „Jak prowadzić archiwum społeczne”. Uczestnicy szkolenia – 17 archiwistów społecznych z Trójmiasta, mieli okazję zapoznać się ze specyfiką funkcjonowania archiwów społecznych i kwestiami związanymi z pozyskiwaniem zbiorów do takich instytucji oraz ich opracowaniem, digitalizacją i przechowywaniem. Bardzo żywe zainteresowanie wzbudził temat prawa autorskiego. Uczestnicy podnosili również kwalifikacje związane z opisywaniem archiwaliów (w programie do archiwizacji zbiorów – OSA), a także ich udostępnianiem. Szkolenie odbyło się w ramach projektu „Stabilizacja archiwistyki społecznej w Polsce” realizowanego w ramach programu Obywatele dla Demokracji, finansowanego z Funduszy EOG. Szkolenie odbyło się w Gdańsku przy ul. Piekarniczej 12, a prowadzili je wykładowcy Ośrodka KARTA – Katarzyna Ziętał, Małgorzata Pankowska-Dowgiąło, Artur Józwik i Agnieszka Kudełka.

Zagraniczne warsztaty szkoleniowe:

Zarząd Oddziału SAP w Gdańsku w dniach 26-29 kwietnia 2014 roku zorganizował zagraniczne warsztaty archiwalne w Archiwum Narodowym Szwecji – Riksarkivet. W warsztatach brały udział 44 osoby, w tym 18 osób z Oddziału SAP w Gdańsku, 9 - z Bydgoszczy, 5 - z Olsztyna, 4 - z Torunia, a także 8 – sympatyków Stowarzyszenia, m.in. ze Zrzeszenia Kaszubsko – Pomorskiego i Towarzystwa Genealogicznego. Przewodnikiem po Riksarkivet była Pani Ewa Berndtsson, która przybliżyła uczestnikom szkolenia warunki i metody pracy szwedzkich archiwistów, a także zaprezentowała podziemne magazyny archiwalne, a w nich Polonica, materiały związane z Kopernikiem, stare plany i mapy polskich miast oraz wiele innych interesujących materiałów archiwalnych. Uczestnicy szkolenia mieli również okazję zwiedzić Sztokholm, a w szczególności Wyspę Rycerską, Ratusz Sztokholmski, Muzeum Vasa, Stare Miasto, Muzeum Numizmatyków oraz indywidualnie wiele innych atrakcji.

.....

4. Inne formy działalności:

KURATORSKIE OPROWADZANIA

Dnia 6 października Prezes Oddziału SAP, Monika Płuciennik, zorganizowała kuratorskie oprowadzanie po wystawie "Lux in Oriente - Lux ex Oriente. Polska i Stolica Apostolska - 1050 lat historii" prezentowanej w Zielonej Bramie w Gdańsku, Oddział Muzeum Narodowego w Gdańsku. Spotkanie prowadziła Maja Baran - adiunkt w Oddziale Sztuki Dawnej Muzeum Narodowego w Gdańsku.

Dnia 18 marca 2017 roku członkowie SAP mieli okazję zwiedzić wystawę główną Muzeum II Wojny Światowej. Co ciekawe – jeszcze przed jej oficjalnym otwarciem. Przewodnikiem archiwistów był dr Marcin Westphal - Kierownik Działu Wystawienniczego Muzeum.

WSPÓLPRACA

SAP Oddział w Gdańsku współpracuje z Nadbałtyckim Centrum Kultury, Zrzeszeniem Kaszubsko – Pomorskim - Oddział w Gdańsku, Oddziałem Wojewódzkim PTTK w Gdańsku oraz Pomorskim Towarzystwem Genealogicznym, a także z Okręgiem Pomorskim Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Do ścisłej współpracy pozyskano również Stowarzyszenie Przyjaciół Archiwum Państwowego w Gdańsku. Oddział podtrzymuje również przyjacielskie stosunki z innymi Oddziałami SAP (Olsztyn, Toruń, Bydgoszcz, Koszalin, Warszawa).

W szczególny sposób w ostatnim czasie układa się współpraca SAP ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich. Dnia 14 maja 2016 roku w Bytowie odbyły się obchody Pomorskiego Dnia Bibliotekarza. Organizatorami tej uroczystości byli pracownicy Biblioteki Miejskiej w Bytowie, członkowie Zarządu Okręgu Pomorskiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz przedstawiciele Zarządu Oddziału Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Słupsku. Na spotkanie została zaproszona Monika Płuciennik – Prezes gdańskiego Oddziału SAP. Pomorski Dzień Bibliotekarza stał się więc okazją do zapoznania się i wymiany doświadczeń pomiędzy środowiskami bibliotekarzy i archiwistów. Więcej informacji na temat przebiegu Pomorskiego Dnia Bibliotekarza pod adresem: <http://bibliotekabytow.pl/newsy/7/id/634>. Prezes Monika Płuciennik została zaproszona również na obchody 100-lecia Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, które odbyły się 15 maja 2017 roku w Bibliotece Gdańskiej PAN.

STRONA INTERNETOWA SAP

14 sierpnia 2015 roku powstała nowa strona internetowa Oddziału pod adresem: sap.archiwapomorskie.pl. Osobą odpowiedzialną z jej tworzenie i aktualizację jest Iwona Flis. Na potrzeby grafiki www SAP zawarto umowę z Archiwum Państwowym w Gdańsku na udostępnienia kopii przedwojennych fotografii z zasobu Archiwum.

SPORT:

Członkinie Oddziału – Anna Karolewska, Dorota Dyczyńska i dr Jolanta Musiał brały udział w Wyścigach Smoczyc Łodzi trójmiejskich instytucji kultury, które odbyły się 21 maja 2014 roku na wodach Motławy. Weszły one w skład drużyny Archiwum Państwowego w Gdańsku i Stowarzyszenia Przyjaciół Archiwum Państwowego w Gdańsku. Organizatorem wyścigu było Narodowe Muzeum Morskie przy wsparciu Morskiego Robotniczego Klubu Sportowego. Swoje drużyny wystawiły ponadto: Europejskie Centrum Solidarności, Muzeum Archeologiczne, Muzeum II Wojny Światowej, Muzeum Marynarki Wojennej i Narodowego Muzeum Morskie. Członkowie SAP licznie kibicowali koleżankom.

KRONIKA:

Dnia 20 lipca 2014 roku zmarł nagle Stanisław Flis (1964-2014) – Prezes Zarządu Oddziału SAP w Gdańsku, członek Zarządu Głównego SAP, wicedyrektor Archiwum Państwowego w Gdańsku.

Dnia 20 stycznia 2015 roku zmarł prof. dr hab. Czesław Biernat (1925 – 2015) – założyciel oraz członek honorowy gdańskiego Oddziału SAP, długoletni dyrektor Archiwum Państwowego w Gdańsku, zasłużony dla rozwoju polskiej archiwistyki, nauki i kultury.

.....